

Ureja: glavni in odgovorni urednik Peter Gunčar in uredniški odbor, ki ga sestavljajo: Anton Miklavčič — predsednik, Jože Javornik — namestnik in člani: Marija Semen, Tine Rojina, Slavka Valjavec, Boris Pertot, Marija Krničar, Kovačič Marica, Drago Žvokelj in Ančka Rozman. Tisk: ČP »Gorenjski tisk v Kranju

LETO VIII. — 27. III. 1965 — ŠT. 3

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA TEKSTILINDUS — KRANJ

Naši proizvodni uspehi v letu 1964

(Zaradi nepredvidene ovire objavljamo pregled lanskoletnih uspehov šele v tej številki, čeprav smo obljubili, da bo ta sestavek objavljen že v drugi letošnji številki Tekstilca — urednik)

Planske naloge je podjetje v letu 1964 izvršilo v naslednjih indeksi:

		po količ. %	po vrednosti x %
mikana preja	ef. kg	106.0	108.3
česana preja	ef. kg	101.7	101.6
skupno preja	ef. kg	106.3	107.8
vata	kg	141.4	141.4
tkanine	m ²	100.3	100.8
skupno osnovna dejavnost			102.7
električna energija	KWh	95.2	95.2
para	t	114.2	114.2
skupaj			102.9

(x po vrednosti je računana vrednost po članski lastni ceni). Če upoštevamo še storitve, katere so izvršile posamezne enote so: kot plemenitenje tkanin (tujih), investicijska in vzdrževalna dela, je bil letni plan po vrednosti izvršen s 103.5 %.

naslednji:

obrat	ef. kg	bazni kg
predilnica I	104.1	110.0
predilnica II	110.6	110.5
skupaj I + II	106.3	110.0
	tm	volki
tkalnica I	102	104.8
tkalnica II	91.2	92.9
skupaj I + II	98.5	100.6
	tm	m ²
plemenilnica I	103.0	101.7
plemenilnica II	97.2	97.3
skupaj I + II	101.2	100.3

O samostojnem izvozu in o Poslovnem združenju tekst. podjetij

Odgovori na vprašanja proizvajalcev

V letošnji prvi številki smo objavili nekaj vprašanj proizvajalcev, na katera nismo uspeli dobiti odgovorov pravočasno, da bi jih tako objavili že v drugi številki. Zaradi tega objavljamo danes oboje: vprašanja in odgovore.

VPRAŠANJE:

Zakaj naše podjetje ne preide na samostojni izvoz in uvoz, če smo že pred leti dobili ustrezno dovoljenje in smo se kot izvoznik podjetje tudi registrirali?

ODGOVOR:

Res je, da je naše podjetje leta 1960 vložilo omenjeno prošnjo za samostojni izvoz in uvoz, in to zato, ker se je tedanje podjetje TISKANINA skozi večletni izvoz že močno uveljavilo, pa smo zato želeli dobiti tudi sami tesnejše stike z zunanji tržišči; drug važen moment pa je bil tudi neposredni uvoz surovin, kar bi zagotovilo

Proizvajalci sprašujejo

Sejem »Moda 1965«

Zanima me, kakšen uspeh je doseglo naše podjetje na sejmu MODA 1965 v Ljubljani, kako je izgledal naš razstveni prostor in za katere artikole smo dobili medalje.

ODGOVOR:

(Poizkusil sem dobiti odgovor od člana, ki si je sejem ogledal, vendar mi ni uspelo. Tako sem moral poiskati ocene o našem paviljonu v časopisih, povprašal pa sem tudi več ljudi, ki znajo biti objektivni. (Zaradi nabiranja podatkov objavljamo odgovor šele v tej številki)

Urednik

Naša udeležba na sejmu MODA poteka vsako leto tako, da pred začetkom sejma pošljemo določeno število izdelkov v ocenitev. Ocenjuje jih posebna komisija, ki jo določi odbor sejma. Ta komisija dodeli potem tudi medalje. V času sejma pa razstavljamo naše izdelke v paviljonu.

Letos smo poslali v ocenitev 26 različnih izdelkov (iz obrata I 17, in 9 iz obrata II) izmed katerih jih je komisija nagradila deset, in to:

BISER — saten (stanična tkanina) — zlata medalja (poslan pod imenom: ANKARA)

KORNAT — popelin (bombaž) — zlata medalja (pod imenom: OTTAWA)

KLAUDIJA — saten (bombaž) — zlata medalja (pod imenom: NAPOLI)

KOSTANA — flanela (bombaž) — zlata medalja pod imenom: TORINO)

BISER — saten (stanična tkanina) — srebrna medalja (pod imenom: ALEKSANDRA)

KLAUDIJA — saten (bombaž) — srebrna medalja (pod imenom: ADEN)

(dalje na 3 strani)

tekstilec

VSEBINA:

- Naši proizvodni uspehi v letu 1964
- Občni zbor sindikalne organizacije podjetja
- O samostojnem izvozu in o Poslovnem združenju tekstilnih podjetij
- Kdo je kriv
- Proizvajalci sprašujejo: Se jem »Moda 1965«
- Od surovine do gotove tkanine (nadaljevanje)
- Stanovanjska problematika v podjetju
- Interna kontrola in analiza v podjetju
- Za mamice v toplih in hladnih dneh
- Važne informacije o letovanju na morju
- Smučarski troboj tekstilcev na Pohorju
- O filmih
- Leteči konjiček
- Ostalo

Občni zbor sindikalne organizacije podjetja

25. februarja so se zbrali delegatje našega podjetja na letnem občnem zboru sindikalne organizacije.

Udeležba je bila zadovoljiva. Od zunanjih gostov se je zbora udeležil občinski predsednik sindikata, tov. Stane Božič.

Priznati je treba, da je bil ta občni zbor boljši kot lamski, in to zato, ker so delegatje razpravljali o aktualnih problemih, brez frazarjenja, kratko in smiselno, pa tudi energično. Tudi referat predsednika je bil konkreten in ne predolg, kar je redkost na takšnih prireditvah. Zaradi teh pozitivnih momentov se seja ni zavlekla, kar običajno povzroči med navzočimi naveličanost in občutno zmanjša tudi njihovo aktivnost; tokrat so bili navzoči do konca aktivni in razpoloženi. Edina slabost, ki jo moram omeniti je bila ta, da zopet niso bili sestavljeni in sprejeti zaključki na seji, temveč jih bo šele naknadno sestavil in spre-

jel nov tovarniški odbor. Takšno naknadno sestavljanje in sprejemanje pa se mi zdi prej negativno kot pozitivno.

Zaradi pozitivne vsebine, navajam najprej nekatere odlomke iz referata.

OSNOVNE NALOGE SINDIKATA

— Sindikalna podružnica (njeni člani in vodstvo) se mora boriti za čim večje in doslednejše uveljavljanje upravljanja neposrednega proizvajalca, ki naj odloča o vseh vprašanih svojega dela in življenja, predvsem o proizvodnosti, delitvi dohodka, o delovnih pogojih itd.

— Skrb sindikalne podružnice mora biti, da se spoštuje sistem delitve po delu, in to pri vsakem proizvajalcu v ekonomski enoti in v okviru podjetja, da tako ne bi prišlo do mesocialističnih pojavov.

— Njena naloga je dalje tudi ta, da razvija pobudo med člani ko-

lektiva za stalnim naraščanjem proizvodnje in produktivnosti, za uspešnim poslovanjem, koriščenjem družbenih sredstev, za izobraževanjem članov in podobno.

— Naloga te organizacije je tudi, da zasleduje trenutni potek dela in nastale probleme v delovni organizaciji, da jih prouči in predlaga samoupravnim organom ustrezne rešitve.

Te naloge sindikalne organizacije naštevam zato, da bi člani kolektiva končno le spoznali, da ima sindikalna organizacija danes res zahtevne naloge, ki se bistveno razlikujejo od nekdanjih. (Za izvrševanje teh nalog pa je predvsem potrebno sodelovanje večine članov kolektiva!)

Referat dalje navaja dokaj težko stanje, v katerem se danes nahaja tekstilna industrija, in to prvenstveno zaradi stalnega naraščanja cen tako osnovnih surovin kot tudi reprodukcijskega materiala, dočim so cene naših izdelkov še vedno v rokah zveznega urada za cene. Nerazumljivo je tudi to, da za tekstilne tovarne ni ukinjen prispevek Zvezi od čistega dohodka, dočim ga večina drugih panog industrije ne plačuje več. Vse to onemogoča izboljšanje življenjskega standarda našim članom, čeprav kolektiv stalno povečuje produktivnost, izboljšuje kvaliteto izdelkov in uvaja boljše in rentabilnejše izdelke.

»Se vedno imamo nezadovoljivo organizacijo dela«, pravi predsednica v referatu. »Vse preveč smo načelni; delamo brez določenega sistema, čeprav nas to dostikrat tepe. Tako smo ustanovili move službe, ki ne delajo sistematično, od temelja navzgor. Izvedli smo

(dalje na 3. strani)

Pomanjkanje finančnih sredstev tu ne more biti izgovor

Naši proizvodnji uspehi v letu 1964

(dalje s 1. strani)

povzročalo probleme tudi v tkalnicah. V obeh predilnicah so bila lani montirana dodatna vretena, vendar nam bo v letošnjem letu še vedno manjkalo okoli 900 ton preje, katero bomo morali dokupiti.

Tkalnici sta pričeli z zamenjavo dosedanjih artiklov z rentabilnejšimi, kar se odraža v obeh tkalnicah na večjih prekoračitvah plana v votkih kot v tm, in tudi v tem, da sta tkali gostejše tkanine kot so bile planirane. Izredno zanimiva je primerjava doseganja I. kvalitete v posameznih mesecih:

	tkalnica I %	plemenit. I %	tkaln. II %	plem. II %
januar	77.2	91.4	50.2	42.8
februar	78.3	92.1	51.8	29.1
marec	77.8	89.6	57.2	39.0
april	79.0	89.4	63.1	47.7
maj	80.0	91.6	64.8	54.2
junij	79.3	88.0	72.2	64.0
julij	76.2	88.7	68.9	68.7
avgust	77.2	82.5	78.5	61.6
september	80.0	89.1	77.3	68.7
oktober	83.3	89.4	76.0	67.9
november	82.3	89.4	78.8	76.3
december	83.1	86.4	77.9	64.7
Skupaj	79.6	89.2	68.1	56.2

Zaključena avtomatizacija tkalnice II in uvajanje osebja je povzročilo padec kvalitete v tkalnici nekako do avgusta meseca. Od takrat dalje pa je porast kvalitete očiten, kar se nadaljuje tudi v letošnjem letu.

Plemenitilnica II zaradi pomanjkanja tkanin ni mogla izvršiti planskih nalog.

Premik v asortimentu predvsem krajem tretjega tromesečja nam v letnih primerjavah kaže ugodne dosežke. V primerjavi z letom 1963 smo v 1964 izdelali: 82.103 kg mikane preje — manj, 94.415 kg česane preje — več, 18.609 kg sintetične preje — več, 230.512 m surovih tkanin — več oziroma 3.522.717 votkov več.

Po načinu dodelave smo v primerjavi z letom 1963 v letu 1964 izdelali rolo tiskanih tkanin za 2.8 % manj, filmsko tiskanih tkanin 60.7 % več, pisano tkanih tkanin 11.2 % manj, barvanih tkanin 4.4 % več, beljenih tkanin 17.3 % več, surovih tkanin 39.1 % manj.

Po surovinski sestavi pa, v primerjavi z istim obdobjem: tkanin iz mikane preje 9.3 % manj, tkanin iz česane preje 32.5 % več, tkanin iz stanične preje 10.3 % manj.

Pri sintetičnih tkaninah beležimo izredno visok porast, vendar je proizvodnja v sklopu vseh količin tkanin po metraži neznatna in dejansko pomeni le začetne korake na tem področju. Storičnost, izražena v vrednosti proizvodnje po lastni ceni na izvršeno efektivno uro, se je dvignila v primerjavi z letom 1963 za 7.2 %, po lastni ceni na povprečno zaposlenega pa 5.3 %. Prav tako je nasproti istemu obdobju rentabilnost porasla za 1.8 % in ekonomičnost za 2.3 %.

Da so bili proizvodni rezultati ugodno izpolnjeni, lahko ugotovimo tudi iz naslednjih podatkov: obseg proizvodnje v letu 1964 je bil za 2.5 % večji kot v letu 1963, število zaposlenih je bilo za 2.7 % manjše, število opravljenih ur pa je bilo za 4.4 % manjše.

Resna ovira za doseganje še večjih proizvodnih rezultatov je fluktuacija delovne sile. Podjetje je v 1964. letu zapustilo 534 oseb ali 16.4 %, v letu 1964 14.2 %, v letu 1962 pa samo 11.4 %. V letu 1964 je vstopilo 491 oseb.

Izostanki z dela pa izgledajo takole:

	v letu 1964 %	več, oziroma manj kot leta 1963 %
državljanske dolžnosti	0,06	—
porodniški dopust	1,56	+ 0,06
bolezni	4,32	+ 0,18
poškodbe	0,23	—
opravičeni izostanki	0,10	— 0,05
neopravičeni izostanki	0,10	+ 0,03
skupaj	6,37	+ 0,22
letni dopusti	6,33	— 0,05
vsega skupaj	12,70	0,17

Povprečni odstotek izpolnjevanja akordov se je v letu 1964 nadalje povečal, predvsem po zaslugi prizadevanja zaposlenih, kar je dokaj pripomoglo k dvigu delovne storičnosti. Izgleda pa takole:

	v letu 1964 %	več oziroma manj kot leta 1963 %
v predilnicah	113,0	— 0,2
v tkalnicah	114,2	+ 1,6
v plemenitilnicah	121,0	+ 2,8
v gravuri	145,3	+ 15,2
skupaj v podjetju	116,0	1,6

Odstotek zaposlenih, ki delajo v akordih, je zadnja leta povsem ustaljen. Do neznatnih sprememb prihaja le zaradi reorganizacije delovnih mest v posameznih obratih. V posameznih enotah je ta odstotek naslednji:

	v letu 1964 %	kot leta 1963 %	več, oziroma manj
v predilnicah	71,3	—	— 0,3
v tkalnicah	75,0	—	—
plemenitilnicah	78,0	—	— 1,7
v gravuri	94,5	—	— 0,7
skupaj v podjetju	62,9	—	— 0,1

Osební dohodki so se v poslednjih dveh letih precej dvignili. Pri tem je treba povedati, da so bili osebni dohodki v letih od 1961 do 1963 v bistvu odvisni le od dosežene storičnosti, dočim smo lani (leta 1964) na eni strani upoštevali faktor storičnosti in drugih gospodarskih dosežkov, na drugi strani pa smo jih morali povišati zaradi močne podražitve potrošnih dobrin.

Primerjava gibanja mesečnih osebnih dohodkov na povprečno zaposlenega na delu nam v zadnjih letih daje naslednjo sliko:

leta 1961	28.350 din	100 %
leta 1962	29.020 din	102 %
leta 1963	31.260 din	110 %
leta 1964	39.642 din	140 %

Iz vseh navedenih podatkov lahko zaključimo naslednje:

— V splošnem smo lahko zadovoljni z doseženimi proizvodnimi rezultati v letu 1964, vendar nas ti dosežki v preteklem letu obvezujejo, da bo moral celotni kolektiv usmerjati svojo pozornost in napore predvsem v naslednje glavne dejavnosti v letu 1965:

1. Ostvaritev planiranega obsega proizvodnje po količini in vrednosti.
2. Ponovno napredovanje na področju doseganja storičnosti.
3. Izdatno poboljšanje kvalitete in asortimenta izdelkov.
4. Še nadaljnje iskanje in osvajanje donosnejše proizvodnje.
5. Uveljavitev vseh možnih ukrepov s katerimi se lahko zagotovi rentabilnejša proizvodnja in boljši finančni uspeh poslovanja.
6. Utrjevanje in razširitev dosedanjega obsega izvoza, kar po novem sistemu deviznega poslovanja jamči za nemoteno oskrbo z reprodukcijskim materialom iz uvoza, in tudi nemoteno izvajanje osnovnih proizvodnih nalog.

Rezultati, doseženi v prvih dveh mesecih letošnjega leta, kažejo na to, da je postavljene planske naloge možno izvršiti, vendar moramo nujno nadoknaditi izpadlo proizvodnjo v plemenitilnicah.

Tone Čare

Tkalski mojster v obratu II

Od surove do gotove tkanine (nadaljevanje)

Tiskanje je v našem obratu osrednji postopek predelave tkanin, ker jim z vzorcem daje značilen izgled. Kapacitete oddelkov pred tiskanjem (belilnica, barvarna, priprava) in po njem (pralnica, apretura) so prilagojene zmogljivosti tiskarne. Kaj pa je tiskanje tkanin?

Pod tem pojmom razumemo mehanske postopke nanašanja barvil na določena mesta tkanine v obliki nekega vzorca, ki se po dolžini in širini tkanine enakomerno pojavlja. Medsebojno razdaljo ponavljanja enakih delov vzorca imenujemo raport ali slesledje. Poznamo več načinov tiskanja, od katerih sta se najbolj uveljavila valjni (rolo) in filmski (šablonski) tisk.

Pri prvem načinu nanašamo barve na tkanino s pomočjo bakrenih valjev, v katerih gladko površino vgraviramo figure vzorca. Pri večbarvnih vzorcih moramo gravirati figure vsake barve na svoj valj, torej potrebujemo veliko valjev, iz kolikor različnih barv sestoji vzorec. Valje natakemo na jeklene osi in jih vložimo

mo v tiskarski stroj. Ta je po svojih razsežnostih dokaj mogočen, sestoji pa se iz velikega železnega bobna (cilindra) na močnem ogrodju, iz vodilnih in napajalnih naprav ter iz sušilne komore. Okoli bobna so razporejeni tiskarski valji, katere posebni mehanizem pritiska obenj z velikim pritiskom. Pri vsakem valju je namršeno korito za barvo, vanj pa je vložen gumiran valjček, ki se vrti v barvi in se istočasno pritiska ob gravirani valj. Tako med obratovanjem stroja neprekinjeno prenaša barvo na površino graviranega valja. Odvečno barvo z negravirane (gladke) površine nato ostrga tiskarski nož, ki je prislone ob valj po vsej njegovi širini. Tako ostane barva le v graviranih (poglobljenih) figurah in se iz njih odtiskuje na tkanino. Tkanina se odvíja z velikega valja za bobnom in teče okoli bobna pod tiskarskimi valji, ki vanjo vtisnejo barvo, nato pa skozi sušilno komoro in v odlagalni zaboj. Da se barve enakomerno in globoko vtisnejo v vlakna, je tiskarski boben ovit z elastično tkanino iz lanu in volne (laping), preko te pa teče gumirana tiskarska

podloga, preko nje pa še tekač.

Podrobnejše opisovanje tiskarskega stroja in tehnike tiskanja bi žal zavzelo več prostora. Omenim naj le to, da je ena najvažnejših nalog tiskarja, da med tiskanjem stalno kontrolira in po potrebi popravlja raport. To pomeni, da mora s posebnimi pripravami med samim tekom stroja premikati ustrezne valje v vertikalni ali vodoravni smeri. Če se posamezne barve ne odtiskavajo točno v smislu predloženega vzorca, dokler se valji zopet medsebojno ne vskladijo.

Osnovna značilnost filmskega tiska je v tem, da vzorec nanašamo na tkanino s pomočjo šablona, ki torej tu nadomeščajo tiskarske valje. Šablona sestoji iz fine najlonske gaze in železnega okvirja, na katerega je ta čvrsto napeta in prilepljena. Tudi tu potrebujemo za vsako barvo vzorca svojo šablono. Na mestih figur vzorca gaze prepušča barvo, izven njih pa je prekrita z lakom.

Avtomatski filmski tiskarski stroj sestoji iz uvajalnega dela, dolge tiskarske mize in sušilne komore. Bistveni sestavni del mize je brezkončno gumirana podloga (deka), ki na začetku in na koncu »mize« teče preko dveh kovinskih valjev. Nad njo so na posebnih mehanizmi nameščene po vrsti ena za drugo vse šablone določenega vzorca. Na vso širino tiskarske podloge nanašamo na vstopnem delu stroja raztopino primerne lepila, s katerim prilepimo tkanino na podlogo. Med tiskanjem se podloga s prilepljeno tkanino v taktih pomika za en raport, med vsakim premikom pa se vse šablone avtomatično spustijo na tkanino. Sledi kotljenje jeklenih palic od enega do drugega roba okvirjev, ki s tem potiskajo barvo skozi prosta mesta gaze na tkanino. Barva doteka na vsako šablono iz korit, ki so nameščena nad njimi, kotalne palice (strgala) pa premikajo pa šablone močni elektromagneti, ki so nameščeni pod tiskarsko podlogo. Ko so tako vse barve odtisnjene, se šablone dvignejo in podloga s tkanino se zopet premakne za en raport. Potiskana tkanina se na koncu »mize« odtirga od podloge, posuši v sušilni komori in odlaga na voziček. Vse to delo poteka avtomatično, tiskar in njegovi pomočniki pa morajo seveda skrbeti za to, da ves mehanizem brezhibno deluje, da je v koritih dovolj barve, tkanina pravočasno dostavljena k stroju, reguliran raport itd.

Ta skopi opis tiskanja najbrž ne daje dovolj jasne slike o tem zahtevnem in težavnem tehnološkem procesu. Kdor se zanj zanima, si bo moral predstaviti izpopolniti v eni in drugi tiskarni. Posebej pa moram opozoriti, da je za doseganje kvalitetnih tiskov treba izpolniti nekaj bistvenih pogojev:

1. dobro urejen in vzdrževan stroj za tiskanje;
2. brezhibna in vrsti tkanine ustrezajoča gravura oz. šablona;
3. vzorcem in tkanini ustrezajoča barvila in gostila;

(dalje na 4. strani)

Široki tiskarski stroj v plemenitilnici I

Občni zbor sindikalne organizacije podjetja

(nadaljevanje s 1. strani)

široko avtomatizacijo v tkalnicah, vendar smo pri tem zapostavili pripravo dela, ki je tako postala ozko grlo. Vse premalo proučujemo skrite rezerve, štednje, razne slabosti, čeprav vse to negativno vpliva na naš uspeh in napredek.

V referatu je omenjeno tudi delo sektorjev v upravi. Na raznih sejah in zborih sindikalnih podružnic je bilo poudarjeno, da nekateri sektorji in službe ne delajo najbolje. Padli so očitki, da se samoupravni organi EE uprave premalo brigajo za pravilno delo teh sektorjev, za pravilne odnose v sektorjih in med sektorji. »Posebno je bilo govora«, pravi predsednica v svojem referatu, »o neurejenih odnosih v nekaterih oddelkih komercialnega sektorja. Ne sme nam biti vseeno«, poudarja predsednica, »kako se naša notranja neurejenost odraža navzven in pri poslovnih partnerjih«. Pri tem predsednica meni, da so se odnosi med proizvodnimi ekonomskimi enotami zelo popravili, kar je očitno in razveseljivo. V nadaljevanju govori predsednica o težavah okrog izvoza, s katerim moramo pokriti 50 % uvoženih surovin, kar ne bo lahko. Obravnava tudi uspehe in neuspehe v zadnjem trimesečju leta 1964, ko smo prešli na skrajšani delovni teden. Tu poudarja, da nismo izvedli dosledno vseh predvidenih ukrepov, kar bo treba urediti v bodoče, če hočemo doseči potrebne pogoje za prehod na 42-urni delovni teden.

OSEBNI DOHODKI

»Poiskali smo sleherno možnost, da bi izravnali osebne dohodke z ostalimi vejami industrije v komunih, vendar smo kljub 28 % povišanju v letu 1964 še vedno med zadnjimi v komunih«, pravi predsednica. Po posameznih EE izglejajo povprečni osebni dohodki za leto 1964 takole:

predilnica I:	37.270
ali za 30 % več kot leta 1963	
predilnica II:	35.810
ali za 31 % več kot leta 1963	
tkalnica I:	35.070
ali za 25 % več kot leta 1963	
tkalnica II:	34.820
ali za 27 % več kot leta 1963	
plemenitilnica I:	38.320
ali za 28 % več kot leta 1963	
plemenitilnica II:	38.900
ali za 25 % več kot leta 1963	
gravura:	50.340
ali za 29 % več kot leta 1963	
termocentrala:	50.850
ali za 28 % več kot leta 1963	
vzdrževalni obrati:	002,87
ali za 34 % več kot leta 1963	
uprava:	47.700
ali za 23 % več kot leta 1963	

Ti podatki poleg drugega dokazujejo, da niso bili nekateri člani upravičeni kritizirati na videz visoko vrednost točke v upravi, ker le-ta ne more pokazati pravilne slike, ne more biti osnova za primerjave. Tabela dovolj jasno pove, da so se v letu 1964 najmanj povišali osebni dohodki prav v ekonomski enoti uprava.

STANOVANJSKI PROBLEM

Ta je trenutno zelo težak, ker enostavno ni sredstev za nova stanovanja. Od leta 1964 naprej smo sicer kupili skupno 375 družinskih stanovanj, 93 samskih sob v provizorijih, kmalu bo tudi zgrajen samski dom za samce in matere samohranilke, vendar ostane odprta še rešitev preko 200 prostora in 50 prosilcev za indivi-

dualno gradnjo. »Razume se,« je poudarila predsednica, »da je treba problem stanovanj rešiti na ta ali oni način. Potrebno bo pač najti neko možnost.«

Na koncu omenja predsednica še uspele občne zборе po sindikalnih podružnicah, katerih razprave so bile konkretne in koristne.

RAZPRAVA

HELENA FRANCEJ je govorila o stanovanjskem problemu. (Berite samostojni članek!)

DANA PODGORNİK je govorila o problemih v predilnici II, o stanovanjskem problemu mater samohranilk, o 35-letni delovni dobi žena, ki delajo na tri izmene.

Tov. Podgornik je povedala, da imajo letos v predilnici II znatno nižje dohodke, kot v ostalih enotah, čeprav ne po lastni krivdi. Člane te enote zanima, kaj mislijo merodajni v tem smislu narediti?

Glede stanovanj mater samohranilk je povedala, da ima večina težke pogoje, ker so stanovanja premajhna. »Tudi v samskem domu bo tako! Težko je razumeti,« pravi Podgornikova, »da dobijo člani (predvsem strokovnjaki!) od kolektiva večsobno stanovanje, čeprav imajo največ enega otroka, medtem ko se mora mati samohranilka zadovoljiti dostikrat z eno samo sobo, morda dobi katera tudi majhno kuhinjo.« V tem pogledu bo treba v prihodnje tudi več doslednosti in enakopravnosti.

»Problem zase je 35-letna delovna doba za tiste žene, ki delajo v tri izmene,« pravi Podgor-

nikova. »Kako naj te reve dosežejo to dobo, če so vseskozi preobremenjene? Poleg naporega dela za strojem, poleg trušča in preobremenjenosti, morajo vsak tretji teden delati ponoči, utrujene, nenaspane. Kdo more primerjati delo teh žena s tistimi, ki delajo v pisarnah, v eni izmeni, sede, na toplem, brez hrupa. Na nek način je treba zato doseči, da se delovna doba za te ženske zniža, ker je doseči ne morejo. Edino, kar taki ženski danes preostane je, da se predčasno invalidsko upokoji, vendar je dolžnost družbe, da jo v to ne sili, temveč da ji omogoči znosnejše pogoje, če že zahteva od njih mnogo več, kot od ostalih žena.

(Škoda, da so takšne diskusije, kot je bila diskusija Podgornikove, redke!)

V razpravi so bili iznešeni še naslednji problemi:

— zastoji v nekaterih oddelkih plemenitilnice II (barvarna, širinski belilni stroj,) in pomanjkanje vode,

— pomanjkanje higienske sobe v plemenitilnici I,

— sanitarije v tkalnici I,

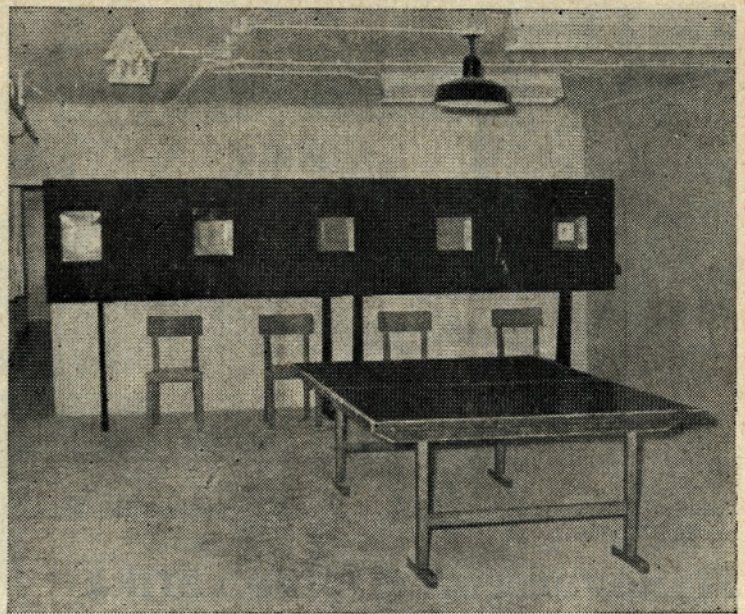
— problem pretegnjenega votka v tiskalni plemenitilnici I,

— ukinitve regresov za vožnjo na delo do 5 km,

— itd.

Potek občnega zbora mi je ugaljal. Slabo pa je bilo to, da diakulantje niso dobili nobenega odgovora na postavljena vprašanja in iznešene probleme. Prepričan namreč sem, da bi takojšnji odgovori in pojasnila bili več kot na mestu. Ta slabost je med drugim tudi dokaz, da smo resnično polovičarski in le redko kdaj dosledni.

P. G.

Pogled na športni prostor v podmornici

O samostojnem izvozu in o Poslovnem združenju

(nadaljevanje s 1. strani)

odgovarjajočega aparata (vse to bi zahtevalo precej časa!) pa bi bil prehod na samostojni izvoz zelo tvegan.

Zaradi omenjenih težav je prišlo do razgovorov med predstavniki tekstilnih podjetij (predvsem v Sloveniji), da bi bilo pametno in perspektivno, če bi tekstilna podjetja začela skupno izvažati in uvažati; brez posrednikov. Tako je nastalo POSLOVNO ZDRUŽENJE.

VPRAŠANJE

Naše podjetje je član raznih zborskih in združenj. V mislih imam tokrat POSLOVNO ZDRUŽENJE. Kakšne koristi in ugodnosti nam nudi to PZ v Ljubljani? Rad bi konkretne podatke.

ODGOVOR

Predno bi navedel konkretne podatke bi rad pojasnil, da POSLOVNO ZDRUŽENJE (v nadaljevanju PZ) ni neke vrste direkcija, ki diktira članom način poslovanja, temveč je to združenje v pravem pomenu besede. To dokazuje dejstvo, da vodi PZ upravni odbor, ki ima 34 članov; to pa so po en predstavnik iz vsakega podjetja, ki je včlanjeno v PZ. Način poslovanja torej usmerjajo podjetja sama, preko svojih predstavnikov. Ta oblika PZ je zato nekaj novega, pa je razumljivo, da je PZ naletelo na močan odpor vsega starega.

Kljub raznim težavam in oviram, in kljub komaj devetletnemu obstoju PZ pa že lahko rečemo, da se je PZ že močno uveljavilo doma in v tujini, kar dokazujejo tudi naslednji podatki:

Če označimo izvozne storitve (po vrednosti v dolarjih!) PZ v letu 1963 s 100 %, potem je v letu 1964 doseglo PZ že 185 %, torej skoraj dvakratno vrednost. To je brez dvoma velik uspeh.

Lep uspeh je PZ doseglo tudi pri uvozu surovin (bombaž in sintetika). Leta 1963 sicer uvoza še ni bilo, zato pa je leta 1964 že uvozilo 40 % vseh potreb včlanjenih podjetij.

To so podatki za vsa včlanjena podjetja. Konkretno za naše podjetje pa izgledajo takole:

Leta 1963 smo preko PZ izvozili 1.214.600 kvadratnih metrov tkanin, v vrednosti 394.252 dolarjev.

Leta 1964 smo preko PZ izvozili že 1.917.000 kvadratnih metrov tkanin v vrednosti 526.530 dolarjev.

V letošnjem letu je po zaključkih predvidenih za izvoz preko PZ že 2.281.600 kvadratnih metrov tkanin.

Očitno torej je, da prevzema PZ izvoz in uvoz postopoma v svoje roke, ne le za nas, temveč za vse člane. Pri tem bi poudaril še to, da so izvozni stroški preko PZ nižji kot pri posrednikih, in kar je še posebno važno, da je glavni interes PZ predvsem korist podjetja oziroma vseh včlanjenih podjetij. Perspektivno je tu še ena velika možnost in prednost izvoza in uvoza preko PZ, in to: Na osnovi načrtnega proučevanja tržišča in njegovih potreb bo PZ lahko (ker pozna možnosti, sposobnosti in želje svojih članov!) koordinirala izvoz tako, da ne bo prišlo do škodljive medsebojne konkurence včlanjenih podjetij. Posebno pa bo ta koordinacija prišla do veljave takrat, ko bodo člani prešli na specializirano proizvodnjo.

NI TOREJ NOBENEGA DVOMA, DA JE NASE ČLANSTVO V PZ ZA NASE PODJETJE POZITIVNO, KORISTNO IN PERSPEKTIVNO TAKO GLEDE IZVOZA, KAKOR TUDI GLEDE UVOZA.

Upam, da bo ta sestavek zadovoljil tistega in tiste, ki so postavili vprašanje o PZ. Pri tem pa bi svetoval naslednje: NI NAPAK, ČE VPRAŠAMO, KAJ NAM POSLOVNO ZDRUŽENJE NUDI, Vendar je, predvsem v našem interesu, da se tudi vprašamo: ALI IZVRŠUJE NASE PODJETJE VSE OBVEZNOSTI, KI JIH IMA KOT ČLAN DO POSLOVNEGA ZDRUŽENJA?

P. G.

Sejem »Moda 1965«

(dalje s 1. strani)

ELITA — saten (bombaž) — srebrna medalja (pod imenom: BAL-KAN)

SAFIR — popelin s kristal efektom — srebrna medalja (pod imenom: SIDNEY)

ZORAN — wash and wear — srebrna medalja (pod imenom: GENTLEMAN)

ZORAN — wash and wear — srebrna medalja (pod imenom: REMO)

Ker si sejma nisem ogledal sam, objavljam dobesedno prepisano mnenje strokovnjakov, in to iz dnevnika »BORBA« in iz tovarniškega biltena tekstilne tovarne MTT iz Maribora.

V BORBI piše takole:

Na ljubljanskem Razstavišču postalo je tradicija — da sajmovi koji se na njemu održavaju ne budu — »vašarski«, dok se na sličnim manifestacijama izlagači natječu da na ono malo skučenog prostora koji angažiraju, stave što više svojih proizvoda; na Razstavišču kao da su odavno uvidjeli grešku takvog »vašarskog« izlaganja. Neki štandovi su ove godine odisali pravim majstorstvom okusa: Mariborska tekstilna tvornica i Tekstilindus iz Kranja mogu da služe za primjer.

Odlomek je vzet iz BORBE, ki je izšla 23. januarja. Naslov članka je: SMOTRA MOGUČNOSTI I SMISLA ZA SUVREMENO ODIJEVANJE KOD NAS.

V prvi številki BILTENA tovarne MTT iz Maribora pa stoji takole: Tekstilni paviljoni so bili okusno aranžirani, vendar bi dal prednost paviljonu, kjer so bili razstavljeni izdelki tovarne TEKSTILINDUSA iz Kranja, tovarne BORISA KIDRIČA iz Zadra, tovarne INDUPLATI JARŠE in MTT.

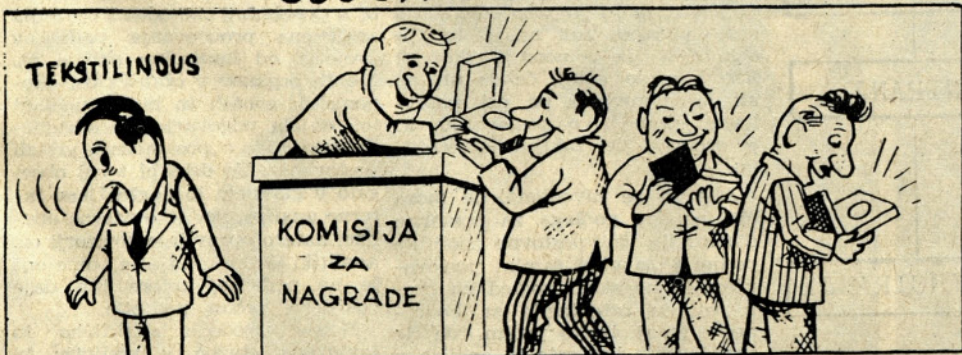
(Vzeto iz članka: Pet zlatih, šest srebrnih in ena bronasta medalja za naše izdelke).

Očitno torej je, da je bil naš paviljon med najlepše aranžiranih in gre zato vse priznanje predvsem aranžerki, Danici Narat. Če omenim še to, da je aranžirala v težkih pogojih, ker ni dobila niti vseh željenih izdelkov in tudi ne ves potreben material za ureditev, je njen uspeh še večji.

Upam, da bodo podatki zadovoljili člana, ki je poslal vprašanje in tudi vse tiste, ki so iskali podatke drugje.

Urednik

SEJEM MODA 1963

Ilustracija: »Zopet sem postala aktualna!«

SEJEM MODA 1965

Poskusni laboratorij firme »SKF«. Tokrat so pokazali učinkovitost novih RAZTEZAL.

Stanovanjska problematika

Pomanjkanje stanovanj je eno najtežjih vprašanj tudi za naš kolektiv. Kljub pospešeni gradnji v zadnjih petih letih število prošenj za stanovanje narašča, čeprav lahko rečemo, da smo temu problemu do sedaj posvečali vso pozornost. To dokazujejo tudi številna novozgrajena družinska stanovanja v blokih in Delavski dom v Stražišču za samske osebe in matere z otroki.

Od leta 1954 dalje je podjetje zgradilo 400 družinskih stanovanj v blokih, Delavski dom pa bo imel 59 samskih sob, 45 sob za dve osebi in 27 garsonjer. Poleg tega bo v Delavskem domu še obrat družbene prehrane, vzgojno varstvena ustanova in lekarna. Podjetje je v tem obdobju zgradilo tudi 109 samskih sob v raznih provizorijih, ki so se v glavnem spremenile v družinska stanovanja. Iz tega vidimo, da je naše podjetje uspešno reševalo stanovanjsko problematiko. Če število prošenj kljub temu narašča je to posledica močne fluktuacije, saj imamo od delitve do delitve več novih prošenj kot rešenih.

Ker je dosednji način reševanja stanovanjske problematike (v okviru države) pokazal nekatere pomanjkljivosti, so zvezni organi sredi januarja letos objavili v časopisu »Delo« osnutek resolucije, ki vsebuje predloge o novem načinu pridobivanja sredstev za stanovanjsko gradnjo. Ta resolucija je povzročila živahno razpravo po vsej državi.

Bistvena predloga resolucije sta:

1. Decentralizacija finančnih sredstev za stanovanjsko gradnjo. To je mišljeno tako, da gospodarske organizacije v bodoče ne bi več odvajale 4% stanovanjski prispevek od osebnih dohodkov v sklad občinske skupščine, ampak bi ta sredstva ostala podjetju. Resolucija pa ne pove, če bodo ta sredstva s predpisi usmerjena namensko; torej le za stanovanjsko gradnjo. Prav bi bilo tako, ker se drugače lahko preljuje na osebne dohodke, kar bi pomenilo korak nazaj pri reševanju stanovanjskega problema. Resolucija še predvideva, da bi sredstva, ki jih že

imajo skladi občinskih skupščin, prenesli v banke, da bi le-te potem lahko dale kredite gospodarskim organizacijam in individualnim graditeljem.

2. Valorizacija stanarin. Te naj bi bile tako visoke, da bi bilo možno z njimi kriti amortizacijo stanovanj in da bi jih lahko obnavljali. Ker osebni dohodki večine naših državljanov ne zmorejo ekonomskih stanarin, resolucija dopušča, da bi gospodarske organizacije lahko regresirale svojim delavcem del stanarine iz sredstev za stanovanja.

Nekateri kolektivi v Sloveniji so o tem že razpravljali in večina so proti regresiranju stanarin. Te naj bi vskladili in dvignili za toliko, kolikor zmorejo naši osebni dohodki. Prenašanje (poraba) sredstev iz sklada za stanovanja na najemnine bi namreč bilo tudi korak nazaj pri reševanju stanovanjskega vprašanja. Sredstva za stanovanjsko gradnjo pa bi smeli uporabljati le za gradnjo novih stanovanj! Nekateri predlagajo, da bi gradili tudi več vrst cenejših stanovanj, ker je verjetno, da bodo ekonomske stanarine prisilile mnoge do zamenjave stanovanja.

Ljudje smo pač različni. Nekateri želimo udobno stanovanje in manj drugih stvari, drugi zopet obratno. Vedno je tako, da si vsega ne moremo privoščiti. Vsaka nova dobrina gre na račun druge dobrine. Če si pri eni stvari preveč privoščimo, smo drugje prikrajšani.

Pri stanovanjih dosedaj ni bila možna izbira. Vsak je moral vzeti to, kar je dobil.

Že uvodoma sem omenila, da število prosielcev narašča. Gotovo boste mislili, da so to samo novo-dolgi delavci, ki nimajo pravice prositi za stanovanje, dokler nimajo vsaj triletno zaposlitve v podjetju, vendar to ne drži, ker so med prosilci tudi dolgoletni delavci, ki imajo vloženo prošnjo že več let, nekateri celo od leta 1957 dalje. Precej je takih, ki so imeli vloženo prošnjo za samsko stanovanje, pa so se poročili in sedaj prosijo za družinsko stanovanje. Pri razdeljevanju stanovanj.

(dalje na 7. strani)

Od surove do gotove tkanine

(nadaljevanje z 2. strani)

4. pravilno in skrbno pripravljena tkanina ter

5. dobro šolan in pazljiv kader.

Kakšna pa je pot od vzorca do potiskane tkanine?

Podjetje pride do svojih vzorcev na dva načina: delno jih predložijo kupci sami, kar velja največkrat za izvozne in ekskluzivne modne desene, večji del pa jih kupujemo od domačih in tujih vzorčnih ateljejev. Večino vzorcev dobimo narisanih na papirju. Posebna komisija, ki sodeluje pri nakupu, odloči tudi, za kateri artikel in za kakšne namene se bo nek vzorec tiskal (za perilo, za športne srajce, bluže, obleke, dekoracijo in slično), obenem pa tudi to ali se bo tiskal v valjčni ali filmski tiskarni. Vzorec se nato odstopi gravuri, kjer ga najprej risarsko obdelajo, nato pa prenesejo na valje oz. šablone. Ko so valji gravirani po enem od osnovnih postopkov (ročno — moletnem, pantografskem ali fotografskem), jih v galvaniki še kromirajo, nato pa z njimi odtisnemo na tiskarskem stroju kolekcijo. Kolekcija predstavlja zbir večjega števila vzorčnih odtisov nekega desena v raznih barvnih kombinacijah — variantah. Te variante predhodno naše destinaterke narišejo na papir, nato pa jih kolorist s predpisom primernih tiskarskih barvil skuša čim verneje prenesti na tkanino. Vzorčne kolekcije se nato predložijo trgovski mreži in konfekcijskim izvoznim podjetjem, od njih pa nato sprejemamo naročila za proizvodnjo.

Vsak mesec nam komercialni sektor predloži dispozicije za tiskanje. Operativni kader v obratu pa mora poskrbeti, da posamezne artikole enakomerno vsak dan prevzemamo v predelavo in da se ti glede na naročene desene pravilno pripravijo za tiskanje.

Izredno važen vzporedni odde-

lek tiskarne je barvna kuhinja, kjer sproti pripravljajo tiskarske barve za celotno dnevno proizvodnjo obeh tiskarn. Delo v tem oddelku je zelo zahtevno, ker poteka v nezdrukljivih pogojih in morajo zaposleni obvladati precej strokovnega znanja za pravilno pripravljanje barv po receptih. Vsaka od osnovnih barvnih skupin za tisk — redukcijska, reaktivna, pigmentna, naftolna, indigosolna, oksidacijska, rapidogenska in druga barvila — se namreč pripravlja po posebnih postopkih in zahteva druga gostila ter dodatke. Gostila so koloidne snovi, ki z vodo tvorijo gosto maso, v katero zamešamo barvila in dodatke. Njih osnovna naloga je, da preprečijo razlivanje barvila na tkanini in da sploh omogočijo enakomeren prenos barvil na tiskarske valje ter preko njih na tkanino. Pripravljenost barve se preprečuje s posameznim strojem v škafih ali sodih.

Tiskar s svojimi pomočniki vloži v stroj valje, na katerih je vgraviran vzorec, ki ga bo tiskal. K vsakemu valju vloži barvno kornito in manašalni valjček ter vanj nalije odgovarjajočo barvo. Nabrusi tiskarske nože in jih namesti v stroj — k vsakemu valju svojega ter valje spravi v raport. Naredi vzorčen odtis in če ta odgovarja predlogi, prične s tiskanjem. Poznoma tri različne postopke tiskanja: direktni, jedki in rezervni. Po prvem postopku tiskamo bele tkanine, jedki tisk pa uporabimo pri barvanih, kjer bi nam barva fonda (podlaga) zamazala ali prekrila barvo tiska. Tiskarska barva mora v ta namen vsebovati kemikalije, ki na potiskanem mestu uničijo barvilo fonda. Rezervni tisk je sličen jedkemu, le da se izvaja v obratnem smislu. Tu tkanino najprej potiskamo in šele nato barvamo, vendar vsebujejo tiskarske barve take dodatke, da na potiskanem mestu preprečijo obarvanje tkanine. Ti

postopki omogočijo, da na svetlih ali temnih tkaninah dosegamo belo in pestro tiskano vzorce. Posušena tiskana tkanina se odlaga v vozičke za strojem, vendar sedaj vzorec še ni tak, kot ga želimo imeti. Od tu dalje se namreč pričnejo postopki obdelave, ki tekstilno tiskarstvo v osnovi ločijo od grafičnega, t. j. od tiskanja papirja.

Od tiska na papirju ne zahtevamo drugega kot to, da se barve ne morejo po tiskanju in sušenju je torej tehnološki proces zaključen. Tiskana barvila na tkanini pa morajo prenesti sončno svetlobo, vroče pranje, drgnjenje in vrsto drugih zunanjih vplivov, ne da bi bistveno oslabela. Zato moramo po tiskanju barvila na tkanini fiksirati, jih torej trdno povezati z vlakni. To dosežemo pri večini barvnih skupin s parjenjem. Parilnik je velika zaprta in izolirana komora, v katero uvajamo nasičeno paro. Tiskana tkanina teče skozi komoro 5—12 minut in v tem času para povzroči v barvilih razne kemične procese, ki omogočijo, da barvila prodrejo v vlakna, ali pa se s celulozo kemično spojijo. Izgled nekaterih barvil se pri parjenju močno spremeni, zato jih potem še razvijamo v pralnih strojih. To naredimo tako, da tkanino namakamo v oksidacijski kopeli, nato pa jo še milimo in splaknemo. Sledi sušenje in postopek tiskanja je s tem zaključen.

Predpisi za fiksiranje, razvijanje in pranje tiskanih tkanin so za razne vrste tiskarskih barvil precej različni. Kot izjemo naj navedem pigmentna barvila, ki se na tkanino prilepijo s pomočjo umetne smole, katero dodamo gostilom. Po tiskanju barvilo fiksiramo v kondenzacijskem stroju, v katerem se tkanina zadržuje 5 minut pri 140—150°C. Smola pri tem kondenzira in barvila se ne dajo več sprati s tkanine.

inž. M. P.

Interna kontrola in analiza v podjetju

Zaključni račun podjetja za leto 1964 nam je dal podroben pregled uspehov, ki smo jih dosegli z vlaganjem velikih naporov za premagovanje številnih težav, ki so nastajale med gospodarskim delovanjem podjetja v preteklem poslovnem letu. Pričakal pa nam je tudi vrsto kritičnih opažanj in ugotovitev, ki so bila značilna za določene situacije, v katerih se je podjetje nahajalo. Tudi končni rezultat — razdelitev čistega dohodka, ki je bila to pot sicer dokaj neugodna, je bil zgovoren dokaz celotnih težav delovnega kolektiva. Samoupravniki organi so torej obravnavali in potrdili vse sestavne elemente tega zaključnega dokumenta. S tem je minilo eno obdobje in začeli smo novo poslovno obdobje, ki pa seveda nosi v sebi klice starega, ki bodo vsekakor vplivale na celotno poslovanje in tudi končni uspeh.

Pri tem želim opozoriti na nekatere elemente, ki so zajeti v organizacijski strukturi pod vrednostnim planom in proučevanjem glede na sodobno koncepcijo fi-

nančnega organa. To so interna kontrola in analiza. Vodilna misel, ki mi je narekovala, da na čnem ta problem, je bila, da je človek pač že po naravi podvržen raznim slabostim, med katere prištevamo tudi napake pri delu. Kdor dela, dela torej tudi napake in pomote. Če pa gledamo na razne napake s poslovnega stališča, jih lahko tudi kategoriziramo in sicer v nepomembne, majhne, velike in zelo velike. Razumljivo, da ustrezno temu odgovarjajo tudi količine in vrednosti. Čim pa operiramo v poslovanju s količinami in vrednostmi, ki imajo negativen vpliv na celotno stanje in uspeh v podjetju, je potrebno in nujno, da energično ukrepamo in iščemo najboljše rešitve, katere naj bi take momente v poslovanju preprečevale, odpravljale ali vsaj ublažile.

To funkcijo v podjetju naj bi imel kontrolno analitični oddelk, ki bi bil po svojem statusu popolnoma samostojen in neodvisen organ, podrejen glavnemu direktorju, s pravico, da njegov predstavnik sodeluje (kot svetovalec) na sejah Upravnega odbora in Centralnega delavskega sveta. Na žalost je takih organov z izključno kontrolno-analitično funkcijo v naših podjetjih danes še zelo malo. Analitiki so večinoma še vedno posamezne vodilne osebe, katerim analiza ni edina in zaključna funkcija in jo zato opravljajo samo občasno, kot nekaj, kar je sekundarnega pomena in kar se naredi samo tedaj, če se utegne ali če se mora n. pr. pri sestavljanju poročila o poslovanju, ki je sestavni del zaključnega računa.

Ako pa se zavedamo, da mora biti analiza podlaga za poslovne dispozicije in poslovno politiko podjetja že med samim poslovanjem in ne samo pogled na preteklost in orientacija za bodočnost, tedaj lahko trdim, da je organizacija kontrole in analize v sedanjem obsegu in sestavu v našem podjetju neustrezna!

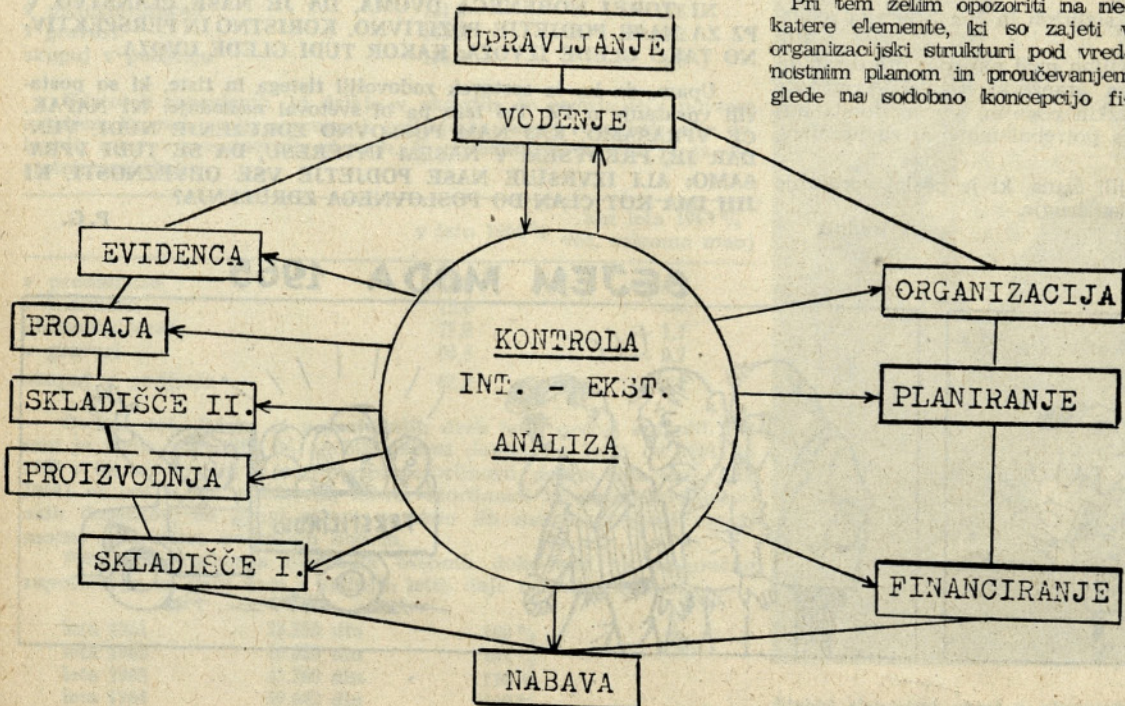
Ce torej vemo, da je kontrolno-analitična funkcija važna in da mora biti primarna in izključna, prav tako kot vse druge izvršilno-operativne, planske in evidenčne funkcije, tedaj je logično, da je v podjetju potrebno ustanoviti organ, ki bo to funkcijo opravljal. Če naj bi bil to oddelk, kot sem že navedel, bi se lahko organizacijsko delil na kontrolo in analizo. Shematično prikazano bi ta oddelk izgledal n. pr. takole: (glej shemo!)

Služba INTERNE KONTROLE bi torej morala nadzorovati pravilnost poslovnega procesa paralelno, kot se ta odvija v podjetju. V ta namen bi morala dnevno razpolagati z operativnimi podatki, katere bi dajali obrati oz. ekonomske enote preko njenih organov in s katerimi bi se spremljalo tekoče delo podjetja. Tako bi kontrolni organ mogel že v samem začetku opaziti pomanjkljivosti in nepravilnosti pri delu posameznika, skupine ali obrata, jih odpraviti in tako preprečiti eventualno večje škode in izboljšati uspeh podjetja. Delo kontrolne službe bi torej obsegalo preverjanje dnevnega, tekočega dela v podjetju in bi moralo biti popolnoma neposredno ter najbolj učinkovito, ker bi uporabljalo podatke o delu v obratu samem, t. j. na delovnem mestu.

Služba INTERNE ANALIZE pa bi s posebnimi metodami opravila analitična proučevanja podatkov prejetih od kontrolne službe oz. njenih organov v obratih oz. ekonomskih enotah in bi na podlagi teh dajala odgovarjajoče sintetične zaključke o posameznih vrstah poslovanja. To delo bi torej obsegalo v glavnem le poglobljeno interno analizo, ker je eksterna analiza, katero opravljajo revizorji oz. analitiki izven podjetja, omejena le na podatke, katere jim daje zaključni račun podjetja.

Dobro uvedena analitična in kontrolna služba v podjetju bi brez dvoma lahko veliko koristila

(dalje na 8. strani)

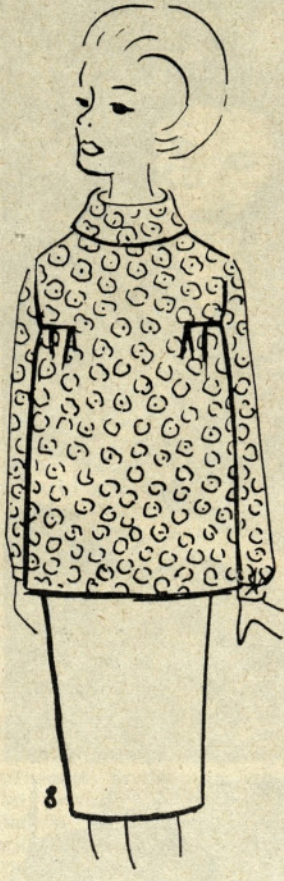

8. marca 1965

Za mamice v toplih in hladnih dneh

1. Enobarven komplet z drugo barvno oz. za ton temnejšo obrobo. Brezrokavnik ima vrezane žepke. Krilo ima zadaj gube.
2. 3. Za oba kostima je isti osnovni kroj. Pod št. 2 je za svečaneje priložnosti kroj iz svile z diskretnim vzorcem. Pod št. 3 pa iz enobarvnega temnejšega blaga z vrezanimi žepi. Zraven nosimo belo bluzo. Krila pa so krojena tako, da se lahko širijo.
4. Obleka za mlade mamice je enostavnega kroja. Krilo se spodaj rahlo razširi. Blago je v drobno kamirastem desenu.
5. 6. Za oba modela je zopet osnova isti kroj, le da ima model

št. 5 še rokave. Namesto bluze pa le bel plastron. Št. 6 pa kombiniramo s puloverji in bluzami. Krilo pa je temnejše barve.

7. Komplet, ki ga lahko naredimo tudi iz velveta. Brezrokavnik krojimo lahko tudi tako, da se spredaj ne zapira, ampak da ga oblačimo kar čez glavo.

8. Bluzo krojimo iz vzorčaste sintetične, ki je zelo primerna, ker se ne mečka. Ovratnik se rahlo prilaga vratu in je upognjen mehko navzven.

9. Praktična jopica lahko tudi iz velveta. Je precej dolga in krojena lahko zvončasto.

10. Krilo in brezrokavnik so krojeni iz enobarvnega blaga, zraven pa kombiniramo bluzo v pepita ali pikčastem vzorcu. Dolžina rokavov je poljubna.

11. Za dvodelno obleko vzamemo svilo ali sintetično v svetlejših barvah. Bluzo ima plise samo spredaj.

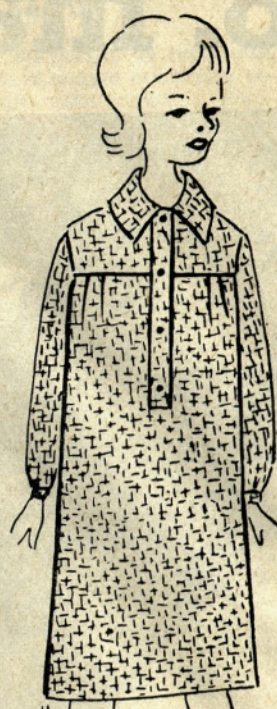
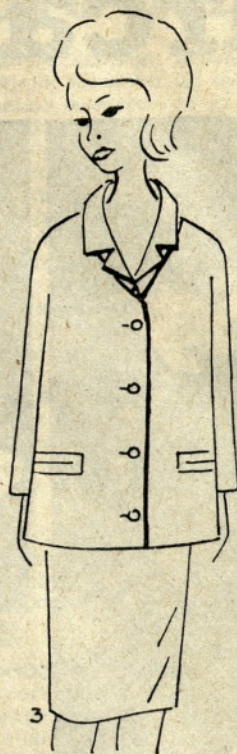
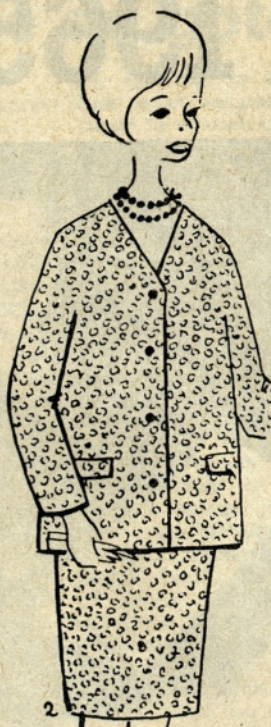
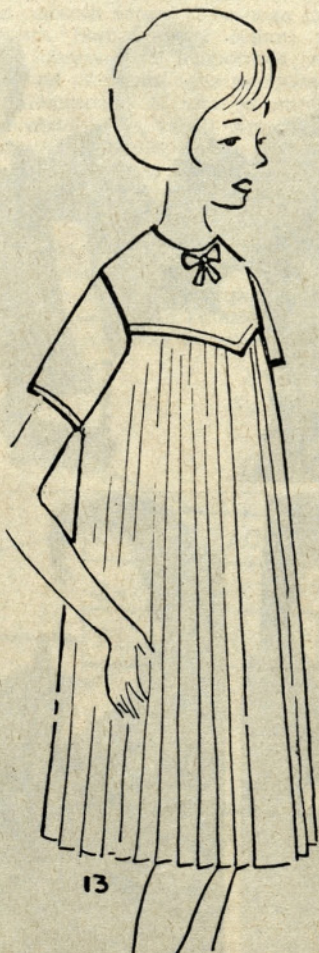
12. Ta dvodelna obleka je narejena iz drobno progastega blaga v svetlejših barvah. Proge tečejo navpično.

13. Rokavi so krojeni kimono. Vsa krila pa so krojena tako, da se lahko spredaj širijo.

Mak

B. Enodelna obleka s plisajem. Životek spredaj je krojen v konicu.

Mak

POZOR!

Važne informacije za letovanje v domovih

Objavljamo nekaj informacij o letošnjem načinu vpisovanja za letovanje v počitniških domovih, o cenah in o regresu.

1. Otvoritev domov in trajanje letovanja:

Predvidoma bodo domovi odprti v naslednjih obdobjih: dom v Novigradu od 1. junija do 15. septembra, dom v Fiesi od 15. junija do 15. septembra, dom v Bohinju od 28. junija do 30. septembra in koča na Krvavcu skozi vse leto.

2. Način vpisovanja za domove ob morju:

Cakanje in prerivanje pred pisarno letos odpade, ker je UO počitniških domov sprejel naslednji način vpisovanja:

a) Vsak kandidat za letovanje na morju bo dobil posebno prijavo, katero naj vestno izpolni in odda v obratni pisarni svoje e.e., in to najkasneje do 10. aprila.

b) UO počitniških domov bo imenoval posebno komisijo, ki bo prijavnice uredila in na osnovi prijavnic naredila razpored po hišicah in sobah za vso sezono, pač glede na razpoložljive kapacitete.

c) Na osnovi tega razporeda bodo potem prijavljenci klicani v pisarno počitniških domov, kjer bodo vplačali akontacije in dobili še vsa potrebna navodila.

3. Akontacija:

Plačevanje akontacije je isto kot lani, torej za 8 in 15 dni letovanja. Če kandidat akontacije ne bo plačal, velja prijava samo pogojno! Akontacija bo vrnjena samo tistim, ki iz opravičljivih vzrokov ne bodo mogli na letovanje, vendar bodo morali predložiti ustrezna pismena opravičila od obratne ambulante oziroma od vodstva svojega obrata.

Za dom v Bohinju in na Krvavcu bo treba odškodnino plačati vnaprej!

4. Letošnje cene:

Upravni odbor podjetja je potrdil naslednje cene za letošnje sezono:

FIESA — NOVIGRAD

Polna cena oskrbovanega dne (penzion) za člana kolektiva in za svojce, ki jih le-ta preživlja je — 1200 dinarjev.

Za svojce člana kolektiva, ki se sami preživljajo, pa niso zaposleni v našem podjetju, je cena 1500 dinarjev. To so: mož, žena, oče, mati!

Tuji gostje (Jugoslovani) bodo plačali penzion v Fiesi po 1700 dinarjev, v Novigradu pa 2000 dinarjev.

Inozemski gostje pa v Fiesi 2500 dinarjev in v Novigradu 3000 dinarjev.

Pri cenah penziona za inozemce se bodo upoštevale cene Turističnega društva, se pravi, da bomo po cenah tega društva svoje korigirali.

BOHINJ — KRVAVEC

Dnevna odškodnina za člana znaša 200 dinarjev, za njihove svojce 300 dinarjev, za tuje goste pa v Bohinju 500 dinarjev in na Krvavcu 400 dinarjev.

V obmorskih počitniških domovih bo polovični penzion (polovični obrok, ležišče) znašal 700 dinarjev v obeh domovih.

5. Regresi:

Zaradi nizkih sredstev, ki so na razpolago iz sklada skupne porabe, bo ostal lanski način regresiranja. Regres bo torej dobil tisti član kolektiva in njegovi svojci (če jih vzdržuje!), ki bo letoval v naših počitniških domovih ali v domu druge gospodarske organizacije, ustanove ali zavoda, v domovih počitniških skupnosti in v planinskih postojankah. Regres bo znašal 500 dinarjev dnevno, in sicer ga bodo letovalci dobili za najmanj 1 dan letovanja in za največ 15 dni letovanja. Za 1 dan je pogoj napotnica iz podjetja! Za Bohinjski in Krvavec pa velja, da pripada regres tistemu, ki letuje najmanj 5 dni in največ 15 dni.

Za letovanje v hotelih, kampih in privatnih lokalih regresa ne bo!

6. Prevozi:

Prevoz v Fieso bo 800 dinarjev, v Novigrad pa 900 dinarjev in to v obe smeri. Izmene bodo dvakrat tedensko, kot lani. Predvidoma bo v Bohinjski vozil naš kombi.

Vsa ostala navodila bo UO počitniških domov pravočasno dostavil v vse obrate.

Stanovanjska problematika v podjetju

(dalje s 4. strani)

vanj se dostikrat zgodi, da starejši delavec odpade na račun delavca, ki je manj časa v podjetju ker je slednji v kritičnejši situaciji. Pred leti so obstojala tudi jamstva in razne obljube od strani UO, DS ali posameznih oseb, kar je povzročalo stanovanjski komisiji velike težave. Danes se to ne sme več zgoditi, ker so prav člani stanovanjske komisije tisti, ki dobro poznajo kritičnost posameznega prosilca in ki zato lahko pretehtajo upravičenost enega ali drugega.

Potrebna sredstva za dovršitev delavskega doma v Stražišču in za zvišanje osebnih dohodkov v drugi polovici leta 1964 so zelo zmanjšala sklad skupne porabe, vsled česar sedaj manjka sredstev za gradnjo stanovanj. Trenutno je res, da s stanovanji ne moremo preprečiti fluktuacije delovne sile, dočim jo lahko preprečimo z zvišanjem osebnih dohodkov, vendar povzroča pomanjkanje stanovanj vrsto problemov, ki negativno vplivajo na delovno sposobnost in učinek prizadetih.

Ker sem prej omenila delavski dom, bo prav, če o njem napišem kaj več. Sliši se utemeljena in netemeljena kritika. Največ kritike je zaradi predvidenega reda in discipline v domu in zaradi opreme. Res je, da imajo nekateri kandidati že svojo opremo, vendar je večina njih nima. To so predvsem mlajši, ki bi opremo sami težko kupili. Zanje je opremljena soba velika ugodnost in ker so taki v večini pač ni bilo druge možnosti. Sicer je pa dejstvo to, da so vsi samski domovi že opremljeni.

Glede reda in discipline pa je takole: Vedeti moramo, da so ostri kriteriji potrebni, če hočemo, da bo ta dom ostal samski dom in ne nasilno družinsko stanovanje, kot se je to že zgodilo v samskih sobah provizorjev in v nekaterih drugih samskih domovih. Dejstvo pa je, da za marsikoga dodelitev sobe v domu ni že končna rešitev. To velja posebno za mater samohranilko, ki bo težko stanovala skupaj z odraslo hčerko, in še težje z odraslim sinom. Nanje bo treba misliti, ker je njihov položaj težji, kot ga imajo poročene žene, saj morajo same nositi vso odgovornost za pravilno vzgojo svojih otrok, dočim poročeno ženo delno razbremeni tudi mož. Matere samohranilke moramo smatrati kot družino z manjšimi dohodki, ki ne more niti graditi niti prispevati za nakup stanovanj.

Potrebno je, da se dotaknem tudi kritike, ki nastaja zaradi zamenjav stanovanj. Več prosilcev za stanovanje se ob to spotika, češ: »Zakaj se nekateri selijo iz bloka v blok?« Običajno je takšna kritika zlonamerna, kajti, čim mu začnem razlagati zakaj, mi pravi: »Me nič ne briga! Selijo se iz bloka v blok, jaz pa ne dobim stanovanja«, in že beži skozi vrata. Vsak sklep sprejme stanovanjska komisija na osnovi utemeljenih razlogov. Pri vsaki selitvi gledamo, da bi stanovanje čim bolj racionalno izkoristili. Večkrat se namreč zgodi, da moramo rešiti zakonca brez otrok, imamo pa na razpolago dvosobno stanovanje. V tem primeru poiščemo družino, ki se je povečala in prosi za večje stanovanje in naredimo zamenjavo. Mar ni pravilno, da rešimo na tak način dva ali več prosilcev z enim stanovanjem? Naša služba mora reševati tudi vprašanje varstva otrok, zavoljo česar pride včasih v poštev tudi zamenjava stanovanja. Razlogov je seveda še več.

Pogosta je kritika na račun stanovanjske zadrage. Lahko rečem, da je na mestu, čeprav ni krivo podjetje. Dokler je podjetje imelo na razpolago finančna sredstva, nismo dobili lokacije, sedaj pa, ko imamo na razpolago kar več lokacij, pa podjetje nima denarja. S sredstvi, ki jih je zadruga dobila leta 1964 in letos, le-ta ne bo mogla napredovati, vendar bo tudi zanj to treba najti neko rešitev. V zadrugo bi bilo treba vključiti čimveč prosilcev, ker je to velika možnost, da se koristijo individualna sredstva.

Iz razgovorov, ki smo jih imeli z uslužbenci iz drugih podjetij

smo ugotovili, da ta podjetja iščejo razne variante, da bi čim bolj ublažila stanovanjsko problematiko. Zelo zanimiv način zbiranja finančnih sredstev za stanovanjsko gradnjo imajo v MTT v Mariboru. Že pred leti so prešli na predplačilo najemnine, verjetno prvi v Sloveniji. Individualna sredstva so angažirali tudi tako, da so razpisali brezobrestno interno posojilo za dobo petih let. Ekonomske enote so sprejele sklep, da se 1% bruto osebnega dohodka odvaja namensko za gradnjo stanovanj itd. Zakaj ne bi tudi pri nas ubrali isto ali slično pot? Prepričana sem, da bo malo takih, ki bi rekli: »Ne«, če bi trezno premislili o situaciji svojega sodelavca ali sodelavke,

ki živi ločeno od svoje družine. Mati, ki ima samo začasno ležišče pri neki družini, otroka pri tujih ljudeh, nekje na Dolenjskem ali Stajerskem, moža pa v enem ali drugem samskem domu, ne more biti zbrana na delovnem mestu, ker ima preveč lastnih skrbi, kar je tudi razumljivo. Podobnih primerov je še več. Tem ljudem je zato treba pomagati.

Čeprav je trenutno finančno stanje v našem podjetju težko, moramo vseeno misliti na nadaljnje reševanje stanovanjske problematike. Ne smemo kloniti pred težavami! Poiskati je treba nek izhod iz trenutne situacije.

Helena Francelj

O črno - belih in barvnih filmih

V pogovorih o slikanju pogosto ugotavljam, da mnogi amaterji ne vedo, kakšen film naj uporabijo v hribih, ob morju, v zaprtem prostoru, v zimskem ali letnem času. Pri barvnih filmih pogosto ne ločijo DIA-barvni film od negativnega barvnega filma itd. V tem sestavku bom zato skušal to povedati preprosto in razumljivo.

Danes imamo na razpolago za slikanje črno-beli in barvne filme. Tako prve kot druge delimo v dve skupini, in to: črno-beli DIA-film (pozitiv) in negativni črno-beli film ter DIA-barvni film (pozitiv) in negativni barvni film (negativ).

Negativni film (črno-beli ali barvni) nam služi za izdelavo slik (fotografij), DIA-film pa nam direktno daje DIA-POZITIVE (črno-bele in barvne), lahko pa naredimo tudi iz DIA-filma slike, kar seveda ni enostavno.

Ker nekaterim ni poznan pojem »DIA«, ga bom razložil. Če uporabimo DIA-barvni film (pozitivni film), potem dobimo po razvitju na filmu že pozitivne (resnične) slike in barve (na primer: rdeča v naravi je tudi rdeča na filmu, modra v naravi je modra na filmu), kar velja tudi za črno-beli DIA-film, vendar dobimo tam črno za črno in belo za belo. DIA-POZITIVE naredimo potem tako, da film razrežemo na velikost sličice, katere vtaknemo v okvirček. Tak »DIA« potem projiciramo na steno ali platno s pomočjo projekcijskega aparata (projektorja).

Pri negativnih barvnih in črno-belih filmih pa dobimo na filmu negativne; pri barvnem je torej rdeča v naravi na filmu zelena (to so komplementarne — dopolnilne barve), za modro v naravi, dobimo rumeno na filmu itd., pri črno-belih negativih pa dobimo za črno v naravi belo na filmu in obratno. Če tak film vtaknemo v povečevalnik ali v aparat za kopiranje in skozenj osvetlimo papir, dobimo pozitivne (resnične) slike. Izdelava barvnih fotografij je seveda komplicirana in izredno draga. Amaterju tega

luksuza ne bi priporočal.

Če se povrnem na film moram povedati, da jih ločimo tudi po občutljivosti. Oznaka občutljivosti je DIN ali ASA. Običajno ima vsak film označeno občutljivost v DIN in v ASA vrednosti. (Mimogrede povedano je na primer: 15 DIN = 25 ASA, 17 DIN = 40 ASA, 18 DIN = 50 ASA in 21 DIN = 100 ASA). V nadaljevanju bom navajal občutljivost v DINih!

Od 9 do 14 DIN so filmi z nizko občutljivostjo, od 14 do 22 DIN filmi s srednjo občutljivostjo, od 23 do 32 DIN pa z visoko občutljivostjo.

KAJ ZDAJ TA OBCUTLJIVOST POMENI?

Vzemimo, da slikamo v zaprtem prostoru. Svetlomer nam pokaže, da moramo za 17 DINski film vzeti zaslonko 2,8 in čas 1/5. Slikati z roke 1/5 je težko, poleg tega pa zahteva zaslonko 2,8 natančno nastavitve razdalje, ker je globinski interval ostrine pri tej zaslonki zelo kratek, komaj 15 do 20 cm. Če bi v takem primeru vzeli namesto 17 DINskega recimo 24 DINskega, potem bi pri isti zaslonki lahko uporabili čas 1/25 sekunde. 1/25 pa že lahko slikamo z roke brez strahu, da bi sliko stresli. 28 DINski film bi nam slikanje še bolj olajšal, saj bi lahko uporabili že zaslonko 3,5 ali 4 in čas 1/25. Približna formula, ki velja med DINi in časom ali zaslonko je: 2,5 DIN je ena stopnja zaslonke ali ena vrednost časa. Pri tem je seveda treba paziti na to, da moramo zaslonko za eno vrednost bolj zapreti, torej od 2,8 na 3,5, če vzamemo za 2,5 DIN občutljivejši film, oziroma moramo za eno vrednost (1/5 na 1/10) skrajšati čas osvetlitve, če pustimo isto zaslonko.

KAKSNE FILME UPORABLJAMO V PRAKSI?

Največ v rabi so 17, 18 in 19 DINski filmi, ki omogočajo slikanje skoraj povsod, torej v hribih, ob morju, v gozdu, in to od 7. ure zjutraj do 18. ure popoldne, (če imamo seveda tak foto-

Sodeluj v Tekstilcu!

aparati, ki ima zaslonko od 2,8 do 16 ali 22 in čase od 1/5 do 1/500 sekunde). Kolikor imamo navadno BOX-kamero, je možno slikati le v soncu in pri delni oblačnosti. V zaprtih prostorih pa je že treba vzeti bolj občutljiv film, vsaj 21 ali 24 DINski, po možnosti pa je treba imeti še dodatno osvetlitev ali pa bliskovno luč (fles).

IN SE NEKAJ NASVETOV:

— prednost za amaterja je, če uporablja za črno-belo fotografijo stalno isti film, mislim iste firme in iste občutljivosti. V tem primeru bo kmalu dobil občutek za pravilno osvetlitev brez svetlomera.

— Za barvno fotografijo je treba imeti svetlomer. Kolikor ga nimamo je prav, če upoštevamo naslednje: za enako občutljiv barvni film (v primerjavi s črno-belimi!) odpremo zaslonko še za 1/2 vrednosti, kar nam da bolj tople barve. Predvsem pa dobimo lepe posnetke z bolj odprtimi zaslonkami!

— V hribih in na morju (pri močnem soncu) je prav, če uporabljamo pri barvnem filmu filter (ULTRA-filter), za črne-bele filme pa ustrezne rumenice. Zelo priporočljiva je tudi zaščitna objektivna, ker zmanjšuje svetlobne reflekske.

— Napačno je mišljenje, da je treba imeti za barvne posnetke poseben fotoaparat. Če so svetlobni pogoji v redu, potem lahko naredimo lepe barvne DIA-pozitive tudi z navadno BOX-kamero.

KATERE FILME DOBIMO PRI NAS:

Uvoženih je zadnje čase izredno malo. Zapadno nemški črno-be-

li Isopan ni več na razpolago, čeprav je bil to res vsestransko uporaben film. Danes dobimo še ORWO, in to 18 in 22 DINskega, FERRANIA 18 DINski, od domačih EFKA pa 18, 19 in 21 DINske.

Barvni filmi pa se dobe naslednji: (DIA-film):

Agfacolor CT 18, FERRANIA Color T (15 DIN), Perutz Color C 18, Kodach-rome II (15 DIN) in domači barvni DIA-film, s katerim je baje možno doseči odlične posnetke. Razvijajo ga doma, inozemske pa je možno poslati v Italijo ali Nemčijo. Pri tem se plača samo poštnina, dočim je razvijanje vračunano v kupni ceni filma.

Vse, kar velja za fotoaparate, velja tudi za snemalne kamere. Edina razlika, ki jo moramo poznati je ta, da predstavlja pri snemalni kameri frekvenca 16 = 1/25 sek in frekvenca 22 = 1/50 sek.

Od filmov pa so na razpolago: Agfacolor CT 13 (je 2×8 mm pozitivni), Ferrania 2×8 z oznako 28 ASA, kar predstavlja 15 DIN, Perutz — 2×8 — 17 DINski. Vse to so barvni filmi.

Črno-beli pa so Agfa 2×8 17 DINski in Ferrania 2×8 18 DINski. Domačih filmov za snemalne kamere ni!

Razumljivo je, da ta sestavek zajema le majhen delček tistega znanja, ki ga mora imeti amater, če hoče slikati in filmati dobro in lepo, vendar bo za prve korake tudi to zadostovalo, vsaj kar zahteva izbor filma.

Peter

Smučarski troboj tekstilcev na Pohorju

Troboj med PTT iz Trziča — MTT iz Maribora in Tekstilindusa iz Kranja v slalomu in veleslalomu na Pohorju

Ker o delu in uspehih naših smučarjev v tej sezoni ni bilo veliko slišati, bom skušal to v tem članku nadoknaditi.

Minili sta že dve leti, odkar je bila zadnja Tekstiliada, ki jo je organiziralo naše podjetje na Krvavcu. Naslednje tekmovanje tekstilcev je odpadlo zato, ker Celjanom organizacija ni uspela.

Da ta oblika tekmovanja ne bi propadla, smo se smučarji iz našega podjetja obrnili na tovariše v MTT Maribor, če bi hoteli prevzeti organizacijo omenjenega troboja. Naleteli smo na vsestransko pripravljenost. Srečanje je bilo predvideno za 28. 2. 1965, in sicer na Pohorju (Glažuti), kjer so zelo pripravljeni smučarski tereni. Mariborčani so torej postavili progo za veleslalom in slalom. Progi sta bili zelo zahtevni.

Tega tekmovanja se je udeležilo 35 smučarjev in 4 smučarke. Prvi v veleslalomu je bil naš član Bernik Tine s časom 0,55,4 (minute), pred članom BPT — tov. Ahačičem, ki je dosegel čas 0,55,6.

Pri članicah je bila prva tov. Prdan Vida, s časom 1,06,4 pred Ude Marjeto BPT 1,07,3 (obe sta iz BPT).

Slalom se je pričel ob 13. uri. Vsak tekmovalac je moral voziti dvakrat.

Tudi tu se je izkazal naš Tinček Bernik, ki je imel najboljši skupni čas, in to 1,09,4. Drugo mesto je pripadlo tov. Klanjeku iz MTT s časom 1,15,4.

Slalom ženske: Ude Marjeta BPT — 1,35,8 pred Čufar Mileno BPT — 1,31,1.

Moram poudariti, da je bila konkurenca zelo huda, saj so bili Tržičani in Mariborčani v zelo dobri formi.

Ostali tekmovalci iz Tekstilindusa so zasedli mesta nekje v sredini, nekateri pa bolj na koncu.

V ekipnem tekmovanju je bil rezultat naslednji:

I. BPT — Tržič

II. MTT — Maribor

III. Tekstilindus — Kranj

(Vsaka ekipa je imela 6 tekmovalcev — sami moški!)

Najboljši posamezniki so dobili lepa praktična darila in pokal in prav tako tudi ekipa.

Poudariti moram še, da je bila organizacija odlična. Sredi aprila nameravajo izvesti Tržičani tradicionalno tekstiliado, in sicer ob 80. obletnici Tržiške predilnice. Tekmovanje bo na Zelenici. Razume se, da se bodo naši smučarji udeležili tudi tega tekmovanja.

Naša sekcija je izvedla letos 9-dnevni smučarski tečaj za začetnike. Zal sta se tega tečaja udeležili samo dve članici. Vseeno pa upamo, da bomo že v bližnji prihodnosti imeli v naši ekipi tudi smučarke. Tečaj je vodil tov. Jereb.

O nadaljnjih uspehih in prireditvah bom skušal informirati člane kolektiva v ustrezni številki Tekstilca.

Jereb Ivo

Interna kontrola in analiza v podjetju

(dalje s 4. strani)

sami organizaciji, predvsem pa vodstvu in organom delavskega samoupravljanja v podjetju, kakor tudi komuni in celotni družbeni skupnosti. Zato je razumljivo, da bi morali biti podatki, ki bi jih ta služba dajala, dognani, zanesljivi in ob vsakem času na razpolago, ker bi morali biti tudi kadri za to delo strokovno vsestransko usposobljeni.

Če o navedenem malo razmislimo, se nam znajdemo spet pri organizacijskem vprašanju oz. njeni strukturi, ki takega oddelka do sedaj pri nas še ne predvideva, ker verjetno iz določene primitivnosti prevladuje prepričanje, da sedanemu poslovanju najbolj ustrezajo posamezni »oddelki« oz »referenti« razdrobljeni po različnih sektorjih kot n. pr.: »oddelek za ANALIZO nagrajevanja«, »ANALITSKI oddelek«, »KONTROLNI oddelek«, »oddelek za ANALIZO trga«, »finančno ANALITIČNI oddelek«, pri tem pa se pozablja na njihov obseg, organizacijo, kvaliteto in strokovnost dela, kar bi moralo vedno bolj temeljiti na ekonomskih principih kot pa sicer. Namerno ali nenamerno zanemarjanje tega faktorja sedaj in pa v perspektivi, ima namreč lahko precej neugodne posledice pri uveljavljanju podjetja na gospodarskem področju v domačem in širšem merilu.

Pa tudi ob upoštevanju dejstva, da še vedno porabimo precejšnja sredstva za organiziranje raznih tečajev in seminarjev za usposab-

ljanje kadrov na račun proizvodnih pogojev, za strokovno usposabljanje posameznikov doma in v tujini, z namenom, da bi se dohitela vedno bolj napredujoča tehnika in njeni dosežki, se pojavlja vprašanje, ali ni pri tem že marsikatera stvar zamujena in ali so glede na to vse te naložbe vedno rentabilne, če pri tem ne izkoriščamo podatkov, ki naj bi jih dajala interna kontrola in analiza.

Poudariti hočem namreč to, da je potrebno in nujno spoznati, ter v praksi uporabljati predvsem tiste elemente interne kontrole in analize, ki bodo vplivali na najbolj kritična mesta v celotnem poslovanju podjetja. S tem bi dosegli, da se pravočasno odpravijo številne organizacijske in ostale pomanjkljivosti, katere nam n. pr. najbolj značilno karakterizirajo vrednostni presežki in primanjkljaji pri lanskem letni inventuri, za katere se pri nekem normalnem in dobro organiziranem poslovanju težko najde opravičilo. Vsi zagovori in utemeljitve ter razne »objektivne« in »subjektivne« težave se nam ob tem primeru razbijejo ob ekonomskih načelih in zakonih, ki jih je treba pač dosledno proučevati in izvrševati, če hočemo, da bomo dosegli pozitivne rezultate.

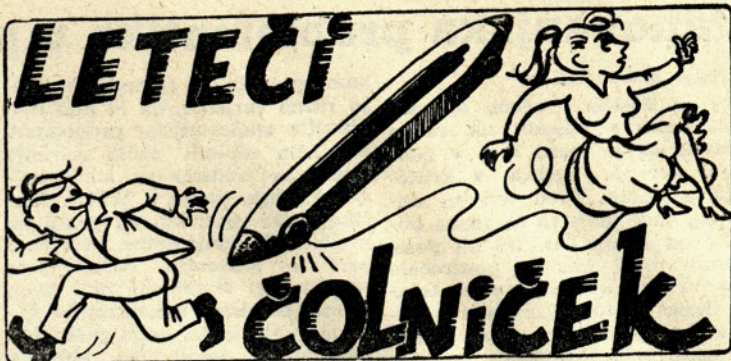
Ako bomo izhajali iz te osnove, nam bo brez dvoma razumljivo, da je interna kontrola in analiza ena izmed metod proučevanja, katere uporabo pogojujejo izdelani načrti in določene naloge.

Glede na potrebo, da se ugotovi popolniti in dobri zaključki o delu podjetja, je torej potrebno tudi kritično in analitično proučevanje podjetja. Iz tega pa sledi, da naj bo osnova za proučevanje eksternih organov, dobra in temeljita kontrola in analiza internih organov v podjetju!

E. V.

Enovrstni suknjič na 1 gumb je zopet moderen!

Kar takoj bom povedal, da mi zelo ugaja predlog za nov način vpisovanja za letovanje v naših obmorskih počitniških domovih. Če ga boste izsili, potem se večini res ne bo treba pritoževati, da so morali ostati doma, ker niso dobili hišice ali sobe. Seveda pa morate pomagati, da ga bo CDS sprejel, ker bo šlo drugače zopet po starem načinu. Le zahtevajte od predstavnikov vašega ODS in od članov CDS, da ga je treba sprejeti!

Mimogrede sem slišal šoferja kombija kakko je pravil uredniku naslednje: »Prav grdo je, da samo mene napadate v časopisu, vi in vaš leteči čoln. Tega pa ne vidite, kako me gonijo sem in tja po Kranju tiisti čas, ko nimam vožnje v obrat II. Tudi če bi vozil 200 km na uro, bi mi še vedno zmanjkalo časa, če bi hotel izvršiti vse naloge. Kako naj bo potem kombi vedno sposoben za prevoz? Pa še to bom povedal, da sem že dobil vsega polkvarjenega, za nekatere rezervne dele, ki bi jih moral nujno dobiti pa tudi ni nobenih sredstev. Na žalost nimam čarobne palice, da bi si lahko kar sam pomagal.« Talkole, vidite dragi moji izgleda vsa resnica o kombiju. Dolgo ta revež verjetno res ne bo več živel. Bomo pa potem zopet lepo peš krevsali v obrat II in nazaj, v letnih časih večkrat, v zimskem času pa po potrebi.

Baje se upokojenci pritožujejo, da je bil članek — NOVI ZAKON O POKOJNINSKEM ZAVAROVANJU — ki smo ga objavili v 2. številki Tekstilca preveč splošen, da bi bilo bolje, če bi objavili, kako si bo vsak upokojenec lahko sam izračunal novo pokojnino. Seveda bi bilo bolje, vendar vam v pojasnilo povem, da je celo izredno pametni Peter Mozolec (sodeluje v DELU) dejal: »Jaz poznam upokojenca, ki je iz novega zakona pogruntal, koliko bo imel pokojnine«. Očitno torej je, da je ta izračun izredno kompliciran, če celo Peter Mozolec pozna samo enega samega človeka, ki to zmore. Zato se mlkar ne razburjajte, dragi upokojenci. Ko bo prišel pravi trenutek, boste tudi to zvedeli.

8. marca sem letal naokrog kot še nikoli. Zanimalo me je predvsem, kako ste žene zadovoljne z letošnjim darilom. Tako sem videl vesele in zadovoljne obraze, pa tudi razočarane. Vse kaže, da ste nekatere pričakovalce ne vem kakšna darila. Rad bi povedal, da je skromnost lepa čednost, poleg tega pa gre na ta dan predvsem za pozornost do žena, ne pa za višino vrednosti darila. V mnogih kolektivih so žene dobile samo šopek rožic, pa so bile vesele in ganjene. Pa brez zamere!

Urednik me je prosil, naj povem, da mu je nepoznani član kolektiva vzel iz zavitka okrog 30 iz-

vodov časopisa. To je bilo 26. februarja. Sedaj urednik prosi tištega, ki o tem kaj ve, naj mu sporoči kar telefonično. Zaradi te kraje je namreč zmanjkalo časopisov za 25 ljudi. Upam, da se bo kdo od vas oglasil in tako preprečil kaj podobnega v bodoče.

Kot vse kaže, so postali tudi naši športniki zopet živahni. Koncem februarja so se izkazali na tekstiliadi smučarji, trenutno je aktualen turnir za prvenstvo podjetja, pa tudi strelci so že imeli več srečanj in dovolj uspehov. To vse je razveseljivo, saj je resnično škoda, da bi ostale vse ugodnosti in možnosti neizkoriščene. Vodstva posameznih sekcij tudi stalno vabijo nove moči, ker je rekvezitov in prilike za vse dovolj. Ne pozabite, da je šport osnova za zdravo in lepo življenje.

Nekateri člani našega kolektiva menijo, da v našem glasilu vse preveč kritiziramo. To je tudi res, vendar je težko pisati tudi o uspehih, ki jih poznajo le nekateri, ki so dostikrat tudi tajna podjetja. Pravijo, da je kritizirati lahko in enostavno, pri tem pa verjetno niso pomislili, da s temi besedami tudi sami kritizirajo. Mar ne bi bilo koristneje, če bi s sodelovanjem dokazali, da je možno tudi kaj pohvaliti v našem podjetju. Od samih obljub uredništvo res ne more živeti, še manj pa izdati glasilo. Rad bi, da bi moje besede vsaj malo zalegle!

Skoraj bi pozabil omeniti še izredno zanimiv dogodek na jezu reke Save, ki ga imamo pred nosom. Po tem jezu je nekega dopoldneva tovoril prijazen možakar dve težki vreči, ki sta bili iz našega tekača, napolnjeni pa z našim blagom. Baje je bilo v obeh kar preko 200 metrov surovega beljenega blaga. Ta možakar je torej s težavo prenesel vreči z enega konca jezu na drugi konec, kjer so zapornice. Tam je nekoliko počil, nakar mu je šef naše varnostne službe pomagal dvigniti težko breme na zapomnico in še naprej v policijski avto. Zanimivo bi bilo še ugotoviti, če obstajajo tudi sodelavci. Omenjeni možakar namreč ni član našega kolektiva. Več o njem in drugih pa prihodnjič!

Mislím, da bo zopet dovolj. Lahko bi sicer povedal še zgodbi o pretepih, o najetih obračunovalcih in podobno, vendar bo bolje, če molčim. »Molčati je zlatol« pravijo starejši ljudje; jaz jim vsak dan bolj verjamem.

L. Č.

Zahvala

Lepo se zahvaljujem sindikalni podružnici za denarno pomoč. Vesela se mob spoznanju, da pomagata svojim članom v težavah.

Kristina Pogačnik

Zahvale

Iskreno se zahvaljujem predsedniku ZB, tovarišu Francu Likozarju in ostalim članom za obisk in za darilo v času, ko sem bila v bolnišnici. Po težki operaciji in dolgotrajni bolezni mi je bilo to v veliko tolažbo.

Zahvaljujem se tudi tovarišu Ivanu Rozmanu in tovarišici Metki Friškovec iz obrata II, ki sta me obiskala za Novo leto.

Vsem še enkrat iskrena hvala!

Anica Arh

Ob izgubi mojega dragega očeta — Franca Zontarja — se iskreno zahvaljujem vsem, ki so mu prinesli cvetje, se udeležili pogreba in sočustvovali.

Anka Zontar

Čestitka

Vsem ženam podjetja Tekstilindus priskrbeno čestitamo ob njihovem prazniku

Pionirji iz Trstenika

(Čestitko smo prejeli prepozno, da bi jo objavili že v 2. številki Tekstilca!)

Nagradna križanka

Vodoravno: 1. pojav med nevihto, 7. v prah zdrobljen korund, ki ga uporabljamo za brušenje in glajenje, 13. ime lani umrlega slovenskega pisatelja Meška, 19. izdelek tekstilne tovarne, 21. daljica, ki veže dve točki na krogovem obodu, 22. drugo ime za zastornico, 23. ujemanje zlogov na koncu vrstic v pesmi, 24. izrimek zemlje, ki ga napravi krt, 26. drugo ime za mestno hišo, magistrat, 28. vrsta kožne bolezni v obliki izpuščajev, 29. vrsta vrbe; tudi žensko ime, 30. žival, imenovana »puščavska ladja«, 31. senzacionalni roman Vladimirja Nabokova, po katerem je bil posnet tudi film, 32. naloga, ki jo delamo za to, da se vadimo, 33. veletok v severni Italiji, 34. sel, odposlanec, 35. žival iz rodu ikopitarjev, ki živi v močvirnih gozdovih Južne Amerike in jugovzhodne Azije (iz istih črk kot PIRAT), 36. območje, okoliš, 37. avtomobilsko krmilo, 38. ime srbskega skladatelja in dirigenta Mokranjca, 40. mesto v južni Turčiji, 42. burmanski politiki, sedanji generalni sekretar OZN, 44. vrsta tropske rastline z mesnatimi listi, 45. tuje ime za napad, naskok, 46. kratka za »beograjski velesejem«, 48. odličen sovjetski šahovski velemojster, ki je bil eno leto svetovni prvak (Mihail), 49. redka bombažna tkanina za previjanje ran, 51. pevski zbor, orkester, molilnica, 53. velika, nestrupena kača, ki živi v Južni Ameriki in na Ma-

dagaskarju, 54. starogrška boginja nesreče, 55. zdravilna travniška rastlina, 56. nedelavnost, lenoba, 57. nekdanji veliki avtomobilski šampion (Stirling), 58. drugo ime za rastlino vetrnice modre barve, 60. sedanji predsednik Izvršnega sveta Slovenije (Viktor), 62. velik industrijski objekt, 64. atiški heroj, po katerem so dobile ime akademije, 65. vesoljski izstrelak, 66. poudarek, akcent.

Navpično: 1. risana zgodba z besedilom, ki izhaja v časopisu, 2. velika množina celic, staničje, 3. del telesa, ki veže trup z rokami, 4. glavni številnik, 5. kemični simbol za litij, element z najmanjšo atomsko maso, 6. glavno mesto evropsko-azijske države, 7. slog, način pisanja, 8. sprememba, faza, 9. del umetniškega imena prve slovenske filmske igralkice Ide Kravanje (... Rina), 10. avtomobilska oznaka reškega okraja, 11. kontinent, ki ima najbolj členovito obalo, 12. aluminosilikatna rudnina bele barve, ki se uporablja za izdelavo porcelana, 13. osvežilna pijača, ki jo pijemo z mlekom ali brez nje, 14. stržen, jedro, 15. začetnici iznajditelja dinamita, 16. drugo ime za višino, 17. krajše znanstvene ali leposlovne razprave v splošno umljivi obliki, 18. zdravnik, ranocelnik, 20. ime nemškega atleta, svetovnega prvaka v teklu na 100 m Harryja. 22. pojem iz geometrije, 25. drugo ime za katran, 17. železniška tračnica, 30. češčenje, 31. skupno ime za vse

vulkanske izmečke, 32. vrsta žile, ki dovaja kri nazaj v srce, 34. domača vlečna žival, 35. velika portugalska reka, ki priteče iz Španije, 36. žleb pri mlinu, po katerem teče voda, 37. pojedina ob slovesu, 38. upodablajoči umetnik, 39. soteska, globel, 40. zdravniško spričevalo, potrdilo (iz istih črk kot TESTA), 41. angleški kemik, po katerem se imenuje daltonizem — barvna slepota, 42. utajitev, 43. ljubkovalno ime za očeta, 44. ime mladega slovenskega dramskega igralca Ranerja, 45. še vedno delujoči vulkan na filipinskem otoku Mindanao (2929 m), 46. sestavni del republike v osrednjem delu naše države, 47. znan madžarski nogometni klub, ki je že večkrat gostoval pri nas, 49. kopasti vrh južno od ljubljanskega barja (1107 m), 50. četrti rimski kralj, ki je dal zgraditi пристanišče Ostio (iz istih črk kot KAN), 51. pripadnik plemena, ki je nekoč skupaj z Iliri prebival na našem ozemlju, 52. rusko žensko ime, 53. priljubljena izletniška točka v okolici Ptujja, 55. dalmatinska oblika ženskega imena, 56. priljubljena ameriška pevka zabavne glasbe (Peggy), 57. svečenik pri starih Perzijcih (srednji del besede ZMAGA), 59. začetnici imena in priimka enega največjih francoskih mislecev, očeta racionalizma v novem veku, 61. kratka človekoljubna organizacija, 63. avtomobilska oznaka okraja Valjevo.

